

TORONTÁL

VEGYESTARTALMU HETILAP.

sönök.
 . . . ft. 53183-02
 . . . ft. 29-54
 . . . ft. 53212-56
 . . . ft. 30-
 . . . ft. 53182-56
 m.
 . . . ft. 16114-15
 . . . ft. 133801-29
 . . . ft. 149915-37
 . . . ft. 147076-44
 . . . ft. 2838-33

közési jegyző
 állomásra a pá-
 zetés és 30 ft.
 házi kerttel, a
 nyen kiállítandó
 állítása, és két
 tve, a magán-
 díjak mellett.
 bizottsága előtt
 kik e jegyzői
 olyamodasukat,
 nyelvet írásban
 vel tökéletesen
 értelmében fel-
 nt a választási
 Sándor,
 írta.
 (49-33)
 a közelében,
 é. egy lak-
 april 15-ig
 hivatalnak.
 mégis a ma-
 ismerete az
 gy gyermek-
 gy Márton,
 jegyző.
 Bancsova,
 thalt 15 ft.
 eneinfontmen
 is 15. April
 vird doch
 en Sprache
 kompetenten,
 ein miffen,
 tin Nagy,
 Notár.
 (54-33)
 in der Ge-
 von Jahre
 bunden:
 — 2 Klaf-
 betreffenden
 nges. Kauf-
 Unterfchied
 iden, ferbi-
 vollkommen
 ete infruit-
 in Gartens-
 1875.
 hrichtter.
 (55-33)
 er Gemeinde
 1871, wird
 unden:
 — 6 Klaf-
 D Klaf-
 iffen, fer-
 vollkommen
 ete infruit-
 in Gartula
 1875.
 hrichtter.
 udijazott
 len lekö-
 főispánnó
 n t. jól-
 0 kr. so-
 leghalásb
 élyen t.
 nez,
 gyámmót.
 ten.

Megjelen:
 hetenkint egyszer, csütörtökökön.
A szerkesztő lakása:
 „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.
Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kiostári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kértek az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legfőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai:
 a háromhasábos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszöri-
 nél 3 kr. Kinestári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova
 az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Böngészet.

N.-Beeskerek, 1875. április 15.
 Hazánk viszonyai addig, míg a két országgyűlési nagy párt egygyé nem olvadt, s míg az egygyé olvadt pártból nem alakult a kormány, bonyolultak voltak. Most, midőn a választás, mely a balközépet a deakpárttól távol tartá le-
 dült; midőn a meddő oppositio megszűnt; midőn a volt balközép megadja Deák Ferencznek a mi Deák Ferencz, és a mi Tisza Kálmán; szóval, midőn az ország színe java egybe olvadt, hogy valteve haladjon a hon megmentése körül; állap-
 potunk annyira változott, hogy legkevesebb okunk sincsen jövőnk felett aggódni; és bátran ismételtel-
 jük a **legnagyobb magyar szavait**: „Magyarország nem volt, hanem lesz.”

Országszerte megtörtént a pártok közötti fusio, és örömmel regisztrálják a lapok az ország minden vidékén végbe-
 ment egyesülete, és létrejött egyetértést. Megyénkben már márczius 14-én tartá meg a deakpárt a közgyűlést, és határozatilag kimondotta, hogy szabad-
 elvű pártta alakul, és a kormányt támogatni kész; küldetett továbbá egy öt tagu bizottság, mely a fusio létreho-
 zása tekintetéből a balközép tagjaival érintkeztek.

Jóllehet megyénkben a deakpárt már márczius 14-én szabadelvű pártta alakult, jóllehet a fusio létesítése miatt meg-
 tette a lépéseket, a fusio tette meg nem történt, és e részben megelőz-
 tünk más vidékek által. Azonban biztos forrásból vett értesüléseink alapján mond-
 hatjuk, hogy a fusio létesítésének mi sem állja útját, hogy az illetők minden-
 kor készek, baráti kezet elfogadni azon pártól, mely a hazafiságot soha sem té-
 vesztette szem elől, hogy a fusiónak megtörténte csak alakilag van még hátra, de hogy nem csak a volt bal-
 középnek vezetői, hanem német ajku polgártársaink zöme, és szerb testvére-
 ink is egyaránt oda nyilatkoztak, misze-
 rint feledve a multat, mely nem sok vi-
 gasztalót hozott számunkra, szívesen csatlakoznak a szabadelvű párthoz s támogatandják a kormányt őszinte
 odaadással, csak így remélvén el-
 érni a czélt, **édes mindnyájunk anyagi és szellemi jólétét.**

E megyében tehát nincsenek többé ellenfelek, de van, és jövőben is lesz egy erős hazafias párt, melynek hiva-
 tatása a követválasztásokat úgy megej-
 teni, hogy a szükséges belreformok lé-
 tesítenek, a pénzügyi viszonyok ren-
 deztessenek, és az ország ügy kormá-
 nyoztassék, hogy államiságunk és füg-
 getlenségünk megmentése mellett, bol-
 dogga téssek a nemzet; tehát oly kép-
 viselőket választani, a kikben meg van az önzetlen hazafiság, a gazdag tapasz-
 talat, a kellő képesség, főleg pedig azon vas akarat; csak oly törvényeket alkotni, melyek által a haza bol-
 dogsága elérhető.

Nem lesz szükségünk ezentúl is a jövő követválasztások alkalmával a kor-
 teskedésre, nem kell gyalázni a jobb-
 oldaliakat, vagy becsmérelni a balpártia-
 kat; nem kell szövetséget keresni a nem-
 hazafias táborban és természetellenes ulon törekedni a minden tekintetben ké-
 pes jelölt megbuktatására; nem kell vesz-
 tegetni, és ezáltal nemcsak a törvényt sérteni, hanem jó népünket demoralisá-
 lálni; nem kell a választásokn haszon-
 talan és nem teljesíthető ígéreket tenni; nem kell feltékenykedni és ellenjelölteket felállítani; mindezen visszás eszközökre nincsen többé szükségünk, mert immár egy az elvünk, egy a jelszavunk: **édes hazánk megmentése.**

Ebből látszik, mily roppant horderő-
 vel bír, a két nagy pártnak fusioja az országra és a népre nézve; de lesz ennek kiszámíthatlan jó következménye és üdvös hatása a megyei állapotokra úgy mint a társadalmi életre is.

Nem kell ezentúl a megyei tisztújítás alkalmából tekintettel lenni a pártembe-
 rekre, nem kell, majd az kákn esomót keresni, nem kell a tudatlanra szavazni, mert pártunk hiva, hanem egyértelműek
 lévén, oly egyéneknek fogunk választani megyei tisztviselőül pártkülömbőség nél-
 kül, a kikben megvan a kellő képesség, és a teljes garancia, hogy megfelelhessenek a jó adminisztráció igényeinek, és elő ne idézzék az ázsiai állapotot, mely-
 ből sem egyik, sem a másik pártra nem háramlik semmi előny.

Ha így cselekszünk jó képviselőink, jó megyei tisztviselőink leendnek, ha így cselekszünk, és a közigazgatási ügye-
 ket a megye gyűlésein tárgyalatosan in-
 tézzük el, a törvény és igazság szerint; nem leend oka senkinek ellenségeskedni, és a zöld asztal melletti vitákat a társad-
 almi életbe átvinni.

Visszatérend az aranykor, melyben nem tudtuk melyik párt-, vallás- vagy nemzetiséghez tartozott valaki, ha szilárd jellemű becsületes polgára volt a honnak; visszatérend amaz idő, melyben ama mondat volt mérvadó: „inimicus causae, amicus personae.”

Erős hitünk, teljes meggyőződésünk, hogy jönni fog, és pedig legközelebb azon idő, melyben befogjuk látni, hogy nem jött cselekedtünk, midőn tüzzel vas-
 salrontottunk egymásnak nemcsak a közügyek terén, hanem a társadalmi élet-
 ben is; jönni fog legközelebb azon idő, melyhez testvéri szeretettel egybe fűzve, közös erővel törekedni fogunk a közös czél: jólétünk előmozdítására, mert úgy hisszük nagyon is tapasztaltuk mind-
 annyian, hogy eddigi eljárásunk nyomort hozott fejünkre, átkot egész valónkra, és végromlást a hazára; láttuk mennyire viit bennünket a merev pártoskodás; éresztük mily súlylyal nehezedett ránk anyagi viszonyaink ziláltsága; s okula magunk kárán kijózanodunk a mámorból, melynek következményeit sokáig fogjuk siratni. Sajnos ugyan, hogy erre a meg-
 győződésre a közös nyomor hozott ben-
 nünket, de hát jobb későn is belátni a hibát, mint soha, és örökre elveszni.

Ha a megyei értelmiség, mely hiva-
 vatva van a közvéleményt csinálni, a közügyeket elintézni, a népet felvilágo-
 sítani és vezetni, őszinte barátja megyénk lakosságának, nemcsak szinleg fogja lé-
 tesíteni a fusiót, hanem őszinte és ön-
 zetlen hazafiság parancsolta kötelességét teljesítve, nagyaink példáját fogja kö-
 vetni, és minden utógondolat nél-
 kül létre hozni az egyetértést; akkor a győzelem a miénk, és nem kell kétségbe esnünk jövőnk felett, mert azon ország, melynek polgárai vál-
 teve támogatják a közügyet, —
 tönkre nem mehet soha.

A „Torontál” tek. szerkesztősé- gének Nagy-Beeskereken.

Hazánk lapjai már egyelőre hirdették, hogy „az őstörténelmi és embertani congressus” 1874-ben Stockholmban tartott VII-ik nemzetközi ülésében augusztus 16-án Budapestet választotta összejövele székhelyül, engem pedig a szervező bizottság, valamint az 1876-
 ban nálunk tartandó gyűlés elnökeül.
 Indítván azon kívánságot, hogy ezen a gyűlésen hazánk mind tudományilag, mind pe-
 dig azon alkalomra rendezendő ősrégi kiállítá-
 sban a nálunk, szerzesét az országban ta-
 lálható, s a nevezett szakokba vágó gyűjtémé-
 nyek érdekes és gazdag voltához képest fel-
 legyen tüntetve, időszerteinek és szépségesnek tartottam ezen felszólításomat már most kö-
 röztetni, miszerint a középpontban működő „szervező bizottság” jó előre tudhassa, kikre

és mikre számíthat, hogy nemzetünk mivelő-
 dési foka, és az europai culturmozgalmakban való tetleges részvételünk az összes tudomá-
 nyos világnak illően legyen bemutatva.

A mi legtöbb időt, készülést, és a több oldalról való serény öszmüködést igénybe ve-
 end, és valamint az említett téreken tett tudomá-
 nyos haladásunkat napfényre hozza, úgy ennek méltó bemutatását elősegíti, az:
 1-ör. Egy alapos szaktárkép, melybe hazánk eddig ismert lelhelyei, ősrégi sánczai és ár-
 kái, pogányvárai, halotti halmjai és temetkezési területei a rómaiak uralmáig be legyenek ve-
 zelve. E célra fölkértem közreműködésre a me-
 gyék monographusai, mérnöki hivatalai, muzeumai és egyes lelkes gyűjtői, miszerint biztos ada-
 taikkal, részletes jó térképeikkel egy általános térkép készíthetést elősegítsék.

2-ör. A congressus tartama alatt a fő-
 városban olyan kiállítást fog a történelem előtti tárgyakból szerveztemi, mely nemcsak a nem-
 zeti muzeumnak összes efflele kincseit fog-
 lalja magában, hanem a magyarhoni vidéki muzeumok és egyes szaktérfaik ősrégi tárgyak gyűjteményeiből tünteti fel a legtanulságosb
 példányokat természetben, vagy teljes okada-
 doli lajstromokban, rajzokban vagy gypszönt-
 vényekben. Szándékunk a szomszéd országok társulataival és gyűjtőivel is érintkezni, felkér-
 vén ezeket, hogy a nálunk előforduló pé-
 ldányokhoz az illusztráló paralléllakat ideiglenes kiállításra átengedjék.

3-ör. Minthogy még eddig igen csekély azon jegyzetek száma, melyek szakértők által rendezett ásatások alkalmával készültek, de aránylag kevés azon lelet is, mely hitelesen constatalva volna, szükségesnek látszik, hogy a készülési idő alatt, alkalmas helyekben, kellő felügyelet mellett tudományos ásatások történjenek, és azoknak pontos jegyzőköny-
 veit a nemzetközi congressusnak a talált tárg-
 gyakkal együtt bemutattassanak.

4-ör. A fémeknek és ásványoknak: arany, ezüst, bronz, kőanyagoknak vegytani kémleti, az embérek szerszámaival talált állatesontok meghatározásai eddig el levén hanyagolva, kívánatos, hogy a congressusig e terén, az ország vidéki egyletei közt nagyobb tevékeny-
 ség mutatkozzék.

5-ör. Pedig a jó hírnév, melyet ezen alkalommal a világ előtt ki akarunk vivni, igényli azt is, hogy a congressusnak értekezéseiben, illetőleg az általunk, viszonyaink tekintetével, kitűzendő kérdések fejtegetésében részt vegyünk, tudományos munkálataiban vezerszer-
 pet vigyünk és lehetőleg kalauzolólóg befoly-
 junk. Ezen értekezletknd és közléseknd a congressus fenálló határozatai szerint a francia nyelv van hivatalosnak elfogadva, mit azért sietek nyilvánossá tenni, hogy szaktársaink munkálataikat, a mennyire lehet, e nyelven készíthessék el.

Ezeknek következtében tisztelettel hívom fel (czimedet), szíveskedjék nyilatkozni, vajjon akar-e az előbbi öt pontnak teendőiben, és melyikében részt venni? lehet-e kiállításunk lelhelyi adatokra? remélhetők-e vidékén szer-
 vezendő ásatások? részt tetszik-e venni az értekezésekben, a kérdések kitűzésében? stb. stb.

A kivándó tudományos jó vélemény tekintetéből kérjük (czimedet) a lelkes, élénk, kitartó részvételre és öszmüködésre; mivel azonban nálunk az ilyen előkészületek hos-
 szabb időt vesznek igénybe, a középpontban levő szervező bizottságnak pedig jó korán kell mindenről tájékozottnak lennie, kívánatos, hogy fennebbi kérdéseinkre, vagy a bármily ide tartozó mozzanatokra nézve legalább folyó év
 april 30-áig határozott feleleteket kapjunk, és azokkal, kik közreműködésre vállalkoznak, foly-
 tonos érintkezésben legyünk.

Az eddig a külföld előtt is ismeretes készlet és azon készütségek, melyet nálunk a nemzetközi congressus tagjai fölteleztek, meg nem engedjük, hogy bárki e gyűlést csupa sze-
 rényésből télenül bevárja, vagy annak teendőjét kizárólag a középponti bizottságra hárítsa.

Azon hazafias igyekezet, hogy a közel-
 ismerést hazánkra nézve a világ előtt kiviv-
 junk, szolgáljon ösztönül a túlszerényeknek, s buzdítsa azokat, kik mindent, mi hazánkban történik, kicsinyelnek. Lássá a nagyvilág, hogy a meghit congressus nem egy intézté, nem is egyedül a fővárosé, hanem hogy munkál-
 kodásaiban és eredményeiben az ország jobb-
 jai mind kezét fogva részt vesznek.

Budapest, 1875. márczius 5-én.
 Pulszky Ferencz,
 mint a congressus elnöke.
 Dr. Römer Flóris Ferencz,
 mint a congressus főtitkára.

A philadelphiai közkiállítás.

Az északamerikai Egyesült-Államok ke-
 ltekezésének századik évfordulóján, 1876. évi

april 19-én nyitattik meg a philadelphiai köz-
 kiállítás. Ezzel akarják megünnepelni az ame-
 rikaiak történetük e nevezetes napját.

A kormány jobb szerette volna, ha a ki-
 állítás helyéül Washington-t vagy New-York-ot választják; de, miután a kezdeményezés magán-
 emberek köréből indult ki és ezeknek sikerült a nagymérvu vállalkozáshoz szükséges segéd-
 eszközöket egyesíteni, a kormány kívánsága nem változtatott semmi az alapítók eredeti tervén. A kezdeményezők még a congressus pénzbeli támogatására sem számítottak. —
 Ők mindenkép közkiállítást akartak létre hozni, és mint törekvésük eddigi eredménye mutatja, kivánságuk csakugyan teljesülni is fog.

A munkálatok már javában folynak és a szükséges pénz-források készen tartatnak. Pennsylvania székhelye, a quakerek városa az Egyesült-Államok egyik leggazdagabb me-
 tropolija. Van mintegy 600,000 lakója. Sétányai és közhelyei díszére válhatnak bármely nagy városnak. Számos szállodalav és mulatóhelylycl
 bir. New-Yorkhoz két órányira fekszik. Az europai vendégek számára külön gőzhajók fog-
 nak berendeztetni rendkívül mérsékelt árak mellett. A kiállítás helye már is vasutakkal van összekötve, melyek egyelőre az építési anyagok szállítására használtatnak.

A mi a philadelphiai közkiállítás fontos-
 ságát e horderejét illeti, különösen fölemlít-
 jük, hogy az amerikaiaknak még sok iparág tökélesbitésre van szükségük és a rendezendő közkiállítás, mely a tengeren inneni és tenge-
 ren túli ipartermekeket egymás mellé hozandja, alkalmat fog nyújtani az összehasonlításra és a mi magától értetik, oly ipartermekek megis-
 mertetése és megrendelésére, a minőket az éjszak-amerikai ipar nem állíthat elő.

A kiállítás, mint fentebb említettük, 1876. évi april 19-ikén nyílik meg és ez év október 19-ikén záratik be. Az építési munkálatok már ez idei november havában be lesznek fejezve. A kiállítási palota vasból és üvegből áll-
 lítatik össze a sydenham-i kristálypalota min-
 tájára; de tornyokkal is lesz díszítve, melyek kiállítványok számára rendezetnek be. A palota hossza 620, szélessége 150 méter. A te-
 rület, melyet elfoglal, 93,000 méternyi vagyis ép anyyi, mint a párisi Mars-téren 1867-ben rendezett közkiállítási paloták volt.

A kiállítandó tárgyak négy osztályba fog-
 nak osztalni: a nyers termények, a gyártma-
 nyok, a gyártási eszközök és a termelők elő-
 nyére szolgáló gyártási eredmények szerint. A kiállítók kiállítványaik helyét díjtalanul hasz-
 nálhatják, továbbá ingyen kapták a gépek meg-
 indításához szükséges anyagokat; de a szállítási és elhelyezési költségeket maguk viselik.

A kiállítók bejelentéseiket Goshorn alelnök és a philadelphiai közkiállítás igazgatójának in-
 ténzik az illető országban székelt amerikai konsul utján. A kiállítványok jövő évi janár 1-
 jétől márczius 31-ikig fogadtatnak el; ezen időn tulkuldtok visszatartatnak.

Lesz Philadelphiaiban egy nemzetközi mű-
 tárlat is, melynek palotáját gránitból és vasból építik. Ezenkívül kertészeti és virágkiállítás sem fog hiányozni. Szóval az új világ ezen első nemzetközi közkiállítása mindenben versenyezni fog eddigi europai elődeivel. „N. H.”

A vezető választmány jelentése.

előterjesztett a „Torontálmegegyei takaré-
 hitelbank” f. é. april 4-én tartott VII. rendes közgyűlésében, N.-Beeskereken.

Tekintetes közgyűlés!
 Igen tisztelt részvényes urak!
 Midőn ezennel az alapszabályok követel-
 ményének és kötelességünknek eleget teszünk és mint a mai közgyűlés napirendje első tár-
 gyul kitűzött számoló évi jelentést ezennel beterjesztjük, engedje meg a tiszt. közgyűlés hogy mielőtt a ma tárgyalandó és elintézendő egyes tárgyakról megemlékeznénk, némelyeket megemlitsünk az 1874. üzletév lefolyásáról, a mennyiben ez intézetünkre vonatkozhat, oly korlátok és körvonalak között, hogy önk az év lefolyásáról és az abban előfordult minket illető eseményekről tudomást magoknak sze-
 rezhessenek és magokat az intézet állása iránt kellőleg tájékozassák.

A tavalyi 6-ik rendes közgyűlés a rész-
 vnyitökének az alapszabályokban megállapított 200,000 ftra való kiegészítését határozta és abból folyólag, a régi részvények birtokosai megtartási jogának fenntartása mellett 1000 da-
 rab új részvénynek 100—100 ft. névértékben kibocsájtását és azokra a névértéknek, egy-
 egy forint heten- és részvénykénti befizetését rendelte el. Midőn a tek. közgyűlés az intézet hitelének emelése és az intézet megszilárdítása érdekében így intézkedett, akkor egy jó ter-
 mény kilátása és ebből következően azon rem-
 mény kecsgetett, hogy általános pénzvisszo-
 nyaink, javulásnak indulni fognak. Sajnosan

azonban várakozásunk nem teljesült, reményünk meghiúsult; az 1874. évi aratás és termés nem felelt meg, az árak nyomottak maradtak, a kivétel csekély volt és ennélfogva úgy mint azelőtt a forgalom és kereskedelem most is pang, a kéz- és gyáripar most is vesztegel.

Hogy ezen körülmények új részvénykibocsátásunk sikerére és eredményére nem maradtak befolyás nélkül igen természetesen és így nem lehet csodálkozni, hogy a régi részvények birtokosai által a megtartási jog csak 416 darab új részvényre jelentetett be, tehát 584 darab új részvény az intézet rendelkezésére maradt lényeg; mely megmaradt részvények tekintetében az igazgató választmány még eddig nem rendelkezett és ha a tiszt. közgyűlés ezt így jó és célszerűnek találja, rendelkezni nem is akar, míg az általános viszonyok úgy át nem idomulnak, hogy ezen operatio nagyobb kilátással sikerre mint most, foganatosíthatassék.

Az általános sanyaru helyzet, melyben iparunk kereskedelmünk és egyáltalában forgalmunk szűkül, sokkal ösmeretebb, mintsem annak e helyeni újból és csak oly célbéli kifejtése és esetelése szükséges volna, hogy így az egészről a részre vonatkozást tehesünk és kimagyarázhatjuk, miért kellett intézetünknek is a kulombfele üzletágaknak csökkenniök és következésképp az eredménynek visszamaradnia a múlt évekhez képest.

Engedje meg tehát a t. közgyűlés, hogy ettől egészen eltekintve, némely kiváltságul és összehasonlítással szolgáló adatokat felsorolhassunk:

I. Összforgalom.

Az 1873. évben	ft. 8.489,243-66
" 1874. "	6.456,736-23
Csekélyebb ft. 2.032,507-43	

II. Forgalmi tőke.

Az 1873. év végével	ft. 802,493-31
" 1874. "	582,450-02
Kevesebb ft. 220,043-29	

III. Kamatozó betételek.

a) könyvecskékre:

Az 1873. év végével	ft. 562,878-96
" 1874. "	362,962-79
Apadás ft. 199,916-17	

b) betéti levelekre:

Az 1873. év végével	ft. 23,800-—
" 1874. "	12,350-—
Csökkenet ft. 11,450-—	

c) folyó számlára:

1873. végével	ft. 39,321-35
1874. "	9,555-77
Kevesebb ft. 29,765-58	

Nem akarjuk említetlenül hagyni hogy a betételek ily gyors lefolyása csak részben tulajdonítható a jelenlegi általános sanyaru pénzügyi helyzetnek; tulajdon nagy részben ezen tőkeapadás az által okozott, mivel egynéhány letét, az illető jogyekek bevezése folytán tehát oly okokból melyek idők és viszonyoktól egészen függetlenek, felmondattak.

IV. Váltó leszámítás.

a) bank váltó tárcza:

1873. végével	ft. 462,504-57
1874. "	319,351-60
Kevesedés ft. 143,152-97	

b) hitelegyleti váltótárcza:

1873. végével	ft. 69,520-—
1874. "	45,740-—
Apadt ft. 23,780-—	

E tekintetben felemlendőnek tartjuk, hogy a jelen közgyűlés által választandó új választmány és igazgatóság első teendői közé soroljuk, miszerint a hitelegylet a múlt évi közgyűlés által elfogadott és most a kormányi helybenhagyással visszaérkezett alapszabályi

módosítás alapján reorganizáltassék; minthogy másképen a hitelegyletnek mostani alakjában fenntartásához, legalább egyelőre és addig míg a pénzügyi viszonyok nem változnak és a mostani pénzügyét, pénzbőség nem váltja fel, az intézet érdeke nincsen fűzve.

V. Előlegek kézi zálogokra.

a) értékpapirokra:

1873. végével	ft. 37,389-45
1874. "	26,059-50
Fogyás ft. 11,329-95	

b) arany és ezüstneműekre:

1874. végével	ft. 19,699-85
1873. "	17,608-65
Emelkedés ft. 2,091-20	

Ha ezen adatokkal az eredményt szemközt állítjuk, mely a zármerlegben kimutattott és a részvénytőkének 19%-tól kamatozásának megfelelő nyereségi összegben kifejezését találja, ha tekintetbe vétetik hogy az év folyamán az intézet az eszközöket soha sem engedte kifogni, hogy piacunk hitelszükségletének kielégítéséhez a maga részével hozzá járulhasson, ha ezenem jelenthetjük hogy intézetünk nemcsak hogy összekötéseit a fővárosban fenn- és megtartotta, hanem hogy igazgatóságunk kezdeményezésének és fáradozásának sikerült legyen intézetünk számára a szab. nemzeti banktól egy igen becsüendő visszszámítási és lombard 100,000 flra terjedő hitelt kieszközölni, akkor úgy véljük, hogy minden önhittség nélkül ezen tényeket annak jelöl és biznyságul tekinthetjük, hogy az igazgató választmány, az igazgatóság és az intézet többi közegei egybevető működésükkel, kötelességeiknek lelkiismeretesen eleget tettek és tevékenységük, iparkodásuk és buzgóságuk által oly eredményt váltak ki, mely, nézve a viszonyok kedvezőtlenységét és mostohaságát, bizonyára kielégítőnek mondható.

Veszünk magunknak bátorságot innen az itt előterjesztett közzétett kiadott napirendre áttérve, és ahoz alkalmazkodva, az abban foglalt tárgyakat a sorrend szerint megemlíteni:

1-szor. Van szerencsénk ezenem bemutatni, az 1874. évről szóló forgalmi kimutatást és zármerlegét azon kéressel méltóztassék a tiszt. közgyűlésnek ezeket elfogadva és magáéva téve, helyben hagyólag tudomásul venni.

2-szor. Evvel kapcsolatban áll és úgy szólni abból folyik a könyv- és számvizsgáló bizottság jelentése, a mely a zármerlegben látható záradékkal egybefoglalva, tanúságot és biznyságot tesz arról, hogy az üzleti kezelés és az intézet igazgatása és vezetése egészen rendben megy és a zármerleg az egészen helyesen vezetett könyvekkel is valóságos tökéletesen egybevágó és meggyező.

Kérjük tehát tisztelettel a tekint. közgyűlést, szíveskedjen a könyv- és számvizsgáló bizottság jelentésében foglalt, indítványt magáéva tenni és határozatilag kimondani: hogy az 1874. évből igazgatás, üzleti kezelés és az intézet vezetése rendességének és helyesvoltának elismerése mellett, az igazg. választmány és igazgatóság ugyanazon évre nézve minden további felelőség alól felmentetik és feloldatik.

3-szor. Következik a tiszta nyereség feletti intézkedés. Az előterjesztett zármerlegről kitűnik, hogy az eredményezett tiszta nyereségből levonva: a tartalék-tőke részére 10%, a vezérigazgatóknak, az 1872. március 17-ki közgyűlés által a most lefolyt 3 évre érvényesül meghatározott nyereség részeként, 2%-től, továbbá mint veszteségelírás a függő tételek számláján 7000 fl., 9516 fl. és 3 kr. tiszta haszon marad rendelkezésre, mely összeg tekintetében az igazgató választmány azon indítványt teszi: hogy abból 9 ft. részvényenként összesen tehát 9000 ft. osztalékként kiosztassék, 516 ft. 3 kr. pedig a nyereség és veszteség számlán az 1875. évbe át-

vitéssék, úgy hogy afelett az igazg. választmány jótékony és közzételokra és díjazásokra szabadon rendelkezessék. (Vége köv.)

Panaszok a közönség köréből.*

Nagyutcai vázlatok.

Volt egyszer egy ember, a kinek, mint-hogy egy község közepén lakott, szomszédai is valának és ezek nagy örömeiket találták abban, ha az egyszeri ember ajtaja elé hordhatták a szemetet, mivel pedig egyszeri emberünk, jó magyar verből származván, ha intették, miszerint tiltán el a szemének ajtaja elé való hordását, Pato Pal új módjára azt felelé: „Hej, rá érünk arra még“ és mivel a községben nincsen városkapitány, a ki az utcára hordott szemetet hivatalos kötelessége szerint eltisztíttassa, és nincsen polgármester, a ki a netán kötelesség mulasztó városkapitányt ellenőrizze; nem csoda, ha megtörtént, hogy egyszeri emberünk akkor, midőn nagy sokára a szemetelést megsokálva, ezen eljárás ellen tiltakozandó a gerundium doval (fokossal) felfegyverkezve, a szemetet hordó szomszédokra egy kirohanást akart intézni, már házába volt zárva; és nem csoda, hogy az ajtó elé hordott szemetégy elháríthatatlan akadályt képezvén, egyszeri emberünk az ablakon volt kénytelen kimászni.

A hír szerint ez volna a tényállás és bár valóságáért jót allani nem lehet, de tekintve azt, miszerint községről van szó, elhiszik a t. olvasók, hogy megtörténhetett, annál is inkább mert sajnos ugyan, de a mi rendezett tanácsal bíró városunk is nem sokára, ha a tisztaságnak nem épen ily kétségbejött, de minden esetre szomorú képet fogja elénk tárni.

Nagy-Becskekere város főutcájára, a „nagy-utca“, eléggé csinos volna arra, hogy egy vidéki város főutcája legyen, és boldogult Stefulich Mihály polgármester hivataloskodása alatt meg is felelt főutcazi minőségének, szerencsétlen városunkat azonban balvégzete hamar megfosztá ezen férlutól és azóta főutcaznk gyors léptekkel halad a rondaság non plus ultrájának elérése felé, mert jelenlegi polgármesterünk nem annyira a város szépítésére mint belügyinek rendezésére fordítja, eddig is már fényes eredménnyel koszorozott munkásságát.

A szemérről szólottunk, folytassuk tehát felvett themánkat, habár nem is épen delicate; hasonlítsuk össze az egy év előtti és a jelenlegi „Nagyutczát“, és azt találjuk, hogy míg azelőtt egy évvel főutcazi nevének teljesen megfelelt, addig most nem messze vagyunk azon ponttól, midőn a sétálni járok a járdához ragadnak, a nagy piszoknak miatta, pedig hát annyi utcazseprőnk van, mint a szemé; pardon, annyi talán még sincsen, de annyi van, hogy egy kis felügyelet mellett nagyon szépen feltisztíthatnák, ha egyebet nem is, legalább a „Nagyutczát“ és talán akadna még polgármesterünknek annyi ideje, hogy az illető szépsézetit consortiumot az utcák tisztántartására kötelezze.

Ezelőtt egy héttel sétáltam a „Nagyutczán“ és egy koldust láttam, ki egy darab kenyér és hagymából álló ebédjét az utcán költé el; tegnap utoljára arra sétálván, egy szemtelennel toladó kéréget észbe me juttatá a koldust és önkénytelenül azon sarok felé pillanték, hol azelőtt egy héttel falatozni láttam, és ime, bár a koldus nem állott multikori helyén, a kenyér és hagyma heja még mindig ott diszelgett, és ott fog diszeni még egy, még két, vagy az Isten tudja még hány hélig, mert az utca tisztogatók bizony meg nem mozdítják, ha csak valaki nem figyelmezteti, derék kapitányunk pedig, ki erre hivatva volna, maga is figyel-

* Az e rovat alatt közölt cikkekért nem vállal felelőséget a szerk.

meztelést vár, mert ő annyira hozzá törődött már az ilyeshez, hogy észre sem veszi.

Eltéktve attól, hogy az elmult pénteki heti piac alkalmával árult apróország tolla még most is a „Nagyutczán“ vagy a piacon repked; eltektve attól, hogy a szent lélek által megszállt utcazseprő hivatalos buzgalmban egy csomó szemetet összesöpörve azt a járdá közepén hagyja; eltektve attól, hogy ezen szeméthyegyek kikerülgetése nem a legkelemesebb mulatságot képezi a sétáló közönség előtt; eltektve attól, hogy a szeméthyegyek kerülő, vagy csipőjét úti le vagy lábszárát tőri el a járdá mellé telelőre kirakott ládákban (persze ez nem polizeivridig); eltektve attól, miszerint nyáron által a nap heve ellen kifűszett vásznak tartó vasrudak alatt valóságos akrobatikai mutatványt kénytelen a járókelő közönség rögtönözni, ha csak új szálmakalapot vagy épen fejét áldozni nem akarja; eltektve attól, hogy heti piacok alkalmával a lábtümművészek egész hada, és pedig a járdá mindkét oldalán a tözsomszedságban útvén fel sátraik; lepi el a piacot és az annyira ismert sátorfalával, illetőleg azoknak a járdá fölé való alkalmazásával, a lábtümművészi „jugu“ alatt kényszeríti elmenni a közlekedő közönséget, és ez örülhet, ha a cipészek sorát (a r. k. templomtól a „Nagyutca“ sarkáig) ép orr és szemmel hagyhatja el; eltektve attól, hogy a gondolkozva menő, most egy talicskás, most pedig egy más ember fogatu szerkes, majd lelőki a járdáról; eltektve mindattól, mi rondasága és az egységek tulpáksáinal fogva teszi járhatatlanná Nagy-Becskekereknek egyedüli túrhetően kövezett utcáját; eltektve mondom mindezekről, van még egy másik nagy hiba, és ez az utca közepén ácsorgó és kismellett áldoztatát vérig bosszantó koldulok (nem koldusok) nagy serege, kik mint a méh raj lepi el a „Nagyutczát“ és inzultálják a járókelőket addig, míg a krajczár elő nem rukkol, és bár a nap minden órájában látható 2-3 tételű pipázó drabant ott, hol szukség rájuk nincsen, ilyenkor azonban nem mutatja magát egy sem, hanem el evaporál mint a kámför (lopott szójárás) úgy, hogy az idegen mellán gondolkodóba eshet ezen körülmény indokai felett: szíveskedjen a t. olvasó végig kísérni a „Nagyutczán“. — Péntek van; a nép, de különösen a nagy számmal megjelent aradézi tótok zsonganak a piacon; karöltve indulnak meg a t. olvasóval a megyeház elől; az első, a mit érünk, a suszterek spajeria, megkényszerít arra, hogy egymás karját elhosszúsítsuk, lehajtott fővel, meggömbölt derékkal és éber figyelemmel nehogy a hazakészülő majsztram által üstökelt cipészinas lábunkra tolja szekerét, valahogy csak átjutunk a sátrak során, anélkül, hogy bármi bajunk is történt volna, most esenylegüt hallunk „Féle az utbóli“ mert két vízfordó számar jön; a „Kigyóutczába vittek vizet“, féle kerül őket jó távolra tisztelt olvasó, mert ha hozzád fent a hátán lévő putonyt, akkor nincs a világunk az a Grünbaumja, az a Rothmüllerje, a ki a kulimás vagy a kátrány színet kabátból, kivége; alig ugrottunk keresztül a pékházak mellett csörgedező kis patakot, midőn egy talicskás ember életunt arczával a járdá közepéről fére ugrani kényszerít, de ne higgyék t. olvasók, hogy az életunt arcz riasztott el, oh! nem ehhez már hozzá szoktunk, nem az életunt arcz, hanem a talicska kereké volt ijesztőnk; és míg én ez elől menekülve a patogatott kukoriczát áruló asszony kosarát döntöm föl, addig kísérőm neki ugrott egy a járdá mellé ponált lánának és a nadrágon kívül még börtöt is lehorzsolja; nagy nehezen összekészalodva folytatott utunkat, egyszerre kísérőm kalapja a földre esett; „a szerencsétlen nem vigyázott“, gondolom, „és a vasrud leütötte kalapját“, de akkor egy csattanás, egy villamlás, egy Isten tudja micsoda zavart, ki elmelkedéséből és pedig annyira, hogy szinte

TÁRCZA.

Az állatdühről általában.

Az állatok minden testi és szellemi működésében, bizonyos időszakos az az időnkinti változásokat vehetni észre; ezen természetesen változások az élet egyes működéseiben eszközöletnek, az állat letelének első pilanattól egész élte végéig.

A születéskor még tökéletlen életműség csak lassan fejlődik, míg közép korát elérve kifejlődési tökélyének időszakában van; ez időszakban az állati életműség ugyszólván egyensúlyban van mind önmagával mind a külvilág irányában, miért is külső haborgatásoknak leg-sikeresebben állhat ellent. Ez időszakban képes az állat már tovább tenyésztés által nemének fenntartásáról gondoskodni.

Végre elérí a fogyatkozás és hanyatlás korszakát, melyben az életető a folytonosan növekvő aránytalan változások által csökkenvén végre beáll a halál. Tehát az állat és növényi életműség csak romlásának feltételeit hordja magán, s az élet megszűntével az állati anyag és közvegyiség műhelyére válik.

Házi állatainknál természetes halál ritkán áll be, hanem az legtöbbször a használatbani túleröltés következtében előidézett betegségek pusztító eredménye. — S ha ily betegség erőteljes korában lepi meg az állatot, azt ellensúlyozni a kór és gyógytannak lesz feladata.

Az általános állat kór- és gyógytannal igen könnyen megérthető elvekre alapítja a különféle állati betegségek megismerhetését az előidéző kór-okok kutatását és elhárítását; melynek bizonyos iránybani ismerete nagyfontos-

ságu szükségletnek fog feltűnni ha az állat élet köréből ismeretek mindazon kóros változások, a melyek az emberre is oly bizonyosan életelő ragályként származhatnak át.

Ily kóros változást lehetni az állat idegrendszerének ama bántalmazásánál, melyet dühnek neveznek.

A düh (rabies) eb düh (rabies canina) dühöség vagy viszony (hydrophobia) az idegrendszer szenvedési közé tartozik.

Az ideg rendszer vezérli és kormányozza az állati testnek összes működését; ez villányos közlöny mindegy az állat bel- és külvilága között.

Ez épen ezért különféle életoldalok közti öszhang oly rendes állapot jele, míg az egész test működéseinek zavara az idegrendszernek szabályos állapotól eltérésében nyilvánul.

A bántalmas állapot két alakú, egyike az érzésnek kisebb nagyobb mérvű felingerelését a másika többé kevésbé szembetűnő eltempulását mutatja.

S miután az állat rendes avagy rendellenes állapotát az érzésnek szabályos vagy szabályellenes munkássága tünteti fel ez okból a dühnél is mint minden ideg rendszer bántalomnál leginkább az életművek szabályellenes működése a felvilágosító.

A düh az állat egész idegrendszerét vonja szenvedése körébe, s mindég az önkényes mozgásban fognak az eltérések nyilvánulni, miért is e betegség irtoztató körjelenekeket tüntet elő és mindenkor halállal végződik.

Ez iszonyú betegség eredeti kifejlődésére egyedül a kutyának, azaz a házi kutya, a farkas, a róka, s a sakál bir valódi hajlandósággal; rágasadás által pedig minden állatra sőt az emberre is átszarmaztható.

A tulajdonképeni ragály anyagot e kórfolyamánál a nyelv alatt kifejlődő hólyagok-ban mondják lenni, melynek tartalma a nyállal keveredik s azt hason ragályanyaggá alkotja. Ujabban egy orosz tudor fűrkészte e betegséget s a keletkezési okot a vesében lelte mely után meg remélhető hogy az ellensúlyozó gyógy mód is felderítették.

A valódi előidéző ok előttünk ismeretlen; mert a közéletben elterjedt hiedelmek, úgy mint nagy meleg és vízhiány ép oly kevésbé lehet a dühnek valódi oka mint a nagy hideg; miután a tapasztalat azt tünteti, hogy sem a vízben szűkölködő forró éghajlattal bíró tartományokban milyen p. o. Egyiptom sem pedig az észak vidék hideg tartományaiban e betegség még nem mutatkozott.

A táplálkozás szintén befolyástalan a betegség támadásában, melyet ismét bizonyít, hogy a legjobban táplált, legnagyobb gondal ápoló őlebecskéknél sokkal gyakrabban fejlődik ki e kór eredetileg mint a nyomoruan tengetett, s csak dögvel élő pásztorokutyaéknál.

Legalaposabb azon állítás, mely szerint a kutyának igen nagy haragra indítása legnagyobb befolyást gyakorol az ebdüh eredeti keletkezésére, kivált akkor, ha a felingerelt s ki nem elégitett ösztönök a felbuzulésnak okai.

A leghíresebb állat-gyógyintézetekben, hol e kór tanulmányozása végett őriztettek ily dühös ebek az egész kór lefolyására teljes megállapodás jött létre.

Ugyanis e betegséget három korszakra lehet osztani:

Az első korszakban, mely az első kör-jelenettel veszi kezdetét, a kutya kedélyállapota változik meg, az eddig komor, mogorva eb, vidám lesz, míg a virgócz egészen komoly

kedélyűvé válik a kutyának étvágya ekkor elvész, úgy, hogy a legkedvesebb ételeit is megveti, szokatlan meg nem emészthető anyagok után vágyik, mint börtök, posztók, fadarabok vakolat, szalma stb. és ezeket le is nyel; a betegség fejlődésével e vágy annyira növekszik hogy önön vagy más kutyák hulladokait is nyálja és eszi, mely utóbbi rendkívüli állapot egyuttal teljes biztosítást ad a kór jelenlétének. szembetűnő jel még, ha mindennek nélkül a legvégőbe harap mintha legyek után kapkodna.

E változások a kutya még bizonyos nyugtalanságot mutat, helyét minduntalan változtatván; a sötét helyeket keresi hol nyugalomra is tér; — e nyugalom azonban nem tart soká, egyszerre roham szálla meg, s minden áron menekülni helyéről, szólni iparkodik el is hagyja nyughelyét házat és futni kezd a roham alatt mindig egy bizonyos irányban; ilyenkor ha az állat el van zárva udvaron vagy szobában, ily kóros változásának legtermészet-szerű jelét mutatja midőn lesi az alkalmat, hogy ajtó vagy kapu megnyitásával elszökhesse, miközben azt borzasztó nyugtalansággal harap-gálja.

Futása minden cél nélküli s ha szüntelen rohamok lepi úgy e kóros más tárgyakba is belekap, embert ilyenkor ritkán, ha csak nem bolygatattik szokott marni; legnagyobb dühhél kap kutyák után, megmarja őket, azután tovább folytatja futását; volt eset, hogy ily eb futás-közben nagy folyókra akadt és utjában nem gátolta, mert azt átúszván folytatta útját a meddig a kóros roham uralgot rajta.

Megszűnven a roham az állat rendes állapotjába tér vissza, mikor is házat gazdáját újra felkeresi, s ilyenkor mintha ösmerne saját hibás állapotát, mintegy bünbánólag simulva közeledik gazdájához. (Vége köv.)

elveztem
sem tudom
ütöttem
ugyan kar
mert lábain
zók a szent
vek kerül
járómat,
volna része
zigány gy
ti barkov
egyéb jay
mellett, h
előttünk
gymnastiz
zártn nem
én fejem
hoz egy k
igy megm
azt alkalm
„Nagyutcz
úgy a min
biztosítom
több nem
esetre ért
mint a me
Melyik
a tulkapas
sége szer
esetre a tu
míg ezekt
megszítam
Gy gond
majd a N
18-ra hird
pedig újra
egy kis zá
egy kis zá
utczák tisz
tehat míg
és bizsak
Haladju
Merjük
fol arra, h
nyilvános
pedig bőrel
melylyel eg
Ha az
téved igen
igazgató, v
igen szép t
rénység, d
a magát fol
Tudom
adataink van
azt kívánhat
adjon. — H
jár el és n
a közönség
hivatalával
meretlen tér
kinoza toll
illik abba
szarva.
A folyva
esetre szépe
hogy ott, —
önök ez ir
igyekezett
nem szorult
Folyó
czikkében a
tülelet népb
erre csak a
védi testüel
boldogítani
képviselet.
—
azon meggy
azoknak szá
dögított.

* Bajos dolg
minden nap
városunkba
emberi er
ezikíró bar
tenni a tisz

elveztem eszméletemet, okozóját még maig sem tudom, de azt állítják, hogy én fejemet utottam egy vasrudhoz, de most már csakugyan karon fogva voltam kénytelen menni, mert lábaim inogtak, szerencsém, hogy a nézők a szemét és a hegyes járda melletti kövek kerületének tulajdonitak nem biztos járást, mert különben kénytelenek lettek volna részegnek tartani; — most egy csoport cigány gyerek jön: „lyubom ti ruku, lyubom ti barkovacz, daj mi krajczár gospodár“ és egyéb jayveszékli hangok elkin-tornázás a mellett, hol jobbnak, hol balunkon, hol pedig előttünk ugrál, a földet csokolja és addig gymnaszál, addig szemtelenkedik, míg krajczárt nem adnak neki, szerencsére azonban az én fejem dagadni kezdett és bementünk Potihoz egy kis innerlich jégborogatást rakni, így megmenekültünk a koldulól, de egyuttal az alkalom is elragadtatót tölem, hogy a „Nagyutczának“ egyéb kellemeit is leírhasam úgy a mint azt sétánk alkalmával tapasztaltuk, biztosítom azonban a kedves olvasót, hogy ha több nem is, de annyi kellemetlenség minden esetre ért volna a „Nagyutczá“ másik felén is, mint a mennyt épen most soroltam elé.

Melyik a nagyobb baj? a szemét-e? vagy a tulkapások? ezt csak megszüntetésök nehézsége szerint lehet megítélni és akkor minden esetre a tulkapások kepezik a nagyobbbat, mert míg ezektől okvetlenül a rendőrségnek kell megítélni a „Nagyutczát“ addig a szemétt (gy gondolkothatik a szépsélti consortium) majd a „Nemzeti Kalendarium“-ban május 18-ra hirdetté égi haboru elmosandja, azután pedig újra meggyul, majd csak akad megint egy kis zápor; mert könnyebb az egek ürától egy kis záport kikönyörögni mint az illetőket utcaz tisztántartására rábírn; — addig is tehát míg ez megtörténnék gyujtsunk pipára és bizzuk a jóvendőt a teremő vezető kezére“.) Haladjunk a korszellemevel!

N.-Szt.-Miklós, 1875. márcz. 25.
Bartók János úr!

Merjük kérni ki és mi jogosította önt föl arra, hogy egész városunk értelmiségét nyilvánosan megsértsé, polgári állása-e? vagy pedig bőreben meg nem fért tudománya? — melylyel egész városunkat tyránizálni akarja? Ha azt hiszi, hogy polgári állása úgy téved igen tisztelt egy személyben egyesült igazgató, vezénylő tanár és tanító úr, mert igen szép tulajdonság egy népnevelőben a szerénység, de annál megvetendőbb, utalatosabb a magát fölmagasztaló s talakodó öndicsékv. Tudománya és miveltégéről még kevés adataink vannak tisztelt Bartók úr, s csak azt kívánhatjuk, hogy arról nekünk próbákat adjon. — Higyje el sokkal lelkiismeretesebben jár el és nagyobb tisztelben fog részeseülni a közönség előtt egy oly tanító, ki inkább hivatalával foglakozik, mint az, ki előtte ismeretlen téren mozog, fogadjja tanácsunkat, ne kinezza tollát, mert nem kezébe való, jobban illik abba a kréta, de még jobban az eke szarva.

A foltozásra választott témák minden esetre szépek voltak, de megfogja engedni, hogy ott, — hol néhány derék orvos lakik — önmek ez irányban fáradozásaira, — bárhogy igyekezett is azt velünk szépek elhitétni, — nem szorultunk.

Folyó évi márczius 12-dikén beküldött cikkében a nagy-szent-miklósí ügyvédi testületet népboldogitonak nevezni méltóztatott, erre csak azt lehet válaszolni, hogy az ügyvédi testület hivatásához nem tartozik népet boldogítani, hanem a feleket lelkiismeretesen képviselni. — Különbem megnyugtatt bennünket azon megjyözödes, hogy bármily csekély lehet azoknak száma, kiket tisztelt Bartók úr boldogított.

Koczó László,
ügyvéd,
Marianovich György,
ügyvéd,
még többek nevében is.

HIRHARANG.

* **A tüzoltó egylet közgyűlése.** A helybeli derék „tüzoltó-egylet“ a jövő héten tartja meg közgyűlést, melyen az egylet parancsnoka fog megválasztatni. Mi azt hisszük, hogy Mike Florián barátunk fog e meg tisztelő állomásra egyhangulag felkerütni? Városunk tüzoltó egylete méltán megérdemli, hogy intelligentiánk is érdeklődjék érte; azért csak dicsérlettel említhetjük fel azon tényt, hogy városunk értelmiségének nagyobb része e napokban be fog lépni az egyletbe, hogy ott a közjő érdekében működjék, és hogy megmutassa, hogy ez egylet tagjának lenni, mindenkinek csak előnyére szolgálhat. (Magam is belekép a közemberek sorába.) Szerk.

* **Jó veres bor.** Aki igazi jó veres bornak akar birtokába jutni, mely méltán megérdemli az egi nevet, az keresse fel Fátay barátunkat, ki e napokban utazik városunkból szülőföldjére Egerbe, hogy családi körben egyuttal kieszközölje azt is, hogy a nála bort rendelők igényei minden tekintetben kielégítesse.

* **Zimonyi vasút.** Ha valaha, úgy most van az ideje, hogy meggyék és városunk közönsége, küldöttségileg kérelmezzon a ministeriummal vasutunk érdekében. — Ha már több nem lehetséges, legalább annyit eszközöljenek ki a magas ministeriummal, hogy az a Consortium, ki a Zimonyi pályára az engedélyt megkapja, — köteleztesse Zimonytól egy szárnyonlat Beeskerekig kiépíten. A zimonyi pálya kiépítésének engedélyért, azt hisszük, hogy bár mely Consortium szivesen meg fogja hozni a reája nézve csak is kedvező aldozatot. Különbem feltesszük képviselőinkről azt, hogy ha a zimonyi vasút ügye előfordul, hogy akkor ami érdekeinket is szem elől nem fogják téveszteni.

* Bajos dolog ott az utcazást tisztántartani, ahol minden nap oly nagy zűdéses piac van, mint városunkban. Megtesznek itt mindent, a mit emberi erő képes; — ezentul biztosíthatom ezikkirő barátomat, hogy még többet fognak tenni a tisztaság érdekében. (Szerk.)

Hangverseny. Agyallí baritonista által a mult hét folytan rendezett hangverseny kitünően sikerült. Maga az énekművész oly szépen és művésziileg énekelte, hogy az aratott tetszést és tapsokat méltán megérdemeltte. S azt hisszük, hogy a zsufoht házban nem volt senki, aki az estét ne élvezettel töltötte volna el. Mesznik Mathild k. a. ez alkalommal is megmutatta, hogy szép hanggal és kitünő oskolával bír. Lam itt nem emelték fel a pályolyok arát 5 ftra. Pedig hát ezek tudnak is énekelni? vagy ezek nem bírnak privilegiummal arra nézve, hogy a közönséget meg fizetessék.

* **(M.) Báró Prónay Gábor,** a magyarhoni ág. hitv. evang. egyház egyetemes főfelügyelője, folyó hó 1-én Florenzbem meghalt. Úgy az evang. egyház, valamint edes hazánk ő benne egyik ritka buzgósu hó fiát veszte el. S midőn e haláleset méltó fájdalommal tölti el minden hazafi és minden becsületes evang. egyháztagot; lehetetlen, hogy fel ne bősítsen minden erkölcsi érzetet azon nevetlen mód, melylyel a panslávok hírhedt leibjournalja, a Turóc-Szt.-Mártonban megjelenő „Narodnie Noviny“ e kitünő egység halálát jelzi. Azt írja e férczmű, hogy Báró Prónay Gábor „hírhedt ellensége a tót nemzetnek, melyből származott“ meghalt. Sőt annyira tud sülyedni a nevezett lap, hogy, noha még a legutolsó embernek is, kinek más érdeme nem volt, csak az, hogy pansláv volt — halála felett jeremiási síralkmokra fakad, B. Prónay Gábor, a haza és egyház terén kipróbált, önfelelőző, s köztisztelében részéltül vezérbajnok halála alkalmával még azt a közönséges, a pietás által dikált szólammodot sem használja: Béke havva! Híjában, hazafiatlan egy csapat, azok a panslávok, kiknek szótárából a legszöbb szó, a „hazaszeretet“ teljesen hiányzik. — Álljanak itt emlékül néhány vonások a fejletheten nagy halottnak életéből: A boldogult született Besztercebányán 1812. Atyja korán elhunyan, nevelést nemeselekű anyja Kubinyi Róziália vezette. Nyilvános iskolákban tanult Rozsnyón, Pozsonyban, fényes jeleit adva csakhamar nem csupán kitünő lelki tehetségeinek, de egyszersmind vallásos buzgóságának, egyháza iránti ónodaadó szeretetének is. De hiszen, hogy is ne? Ősei, messze visszamenőleg a protest. egyház leghevőbb, önfelelőzőbb fiaikték, harczosaiaként ismeretesek! A buzgó férfit előbb a turózi, majd a pesti egyházmegye választá meg felügyelőül, ezeltől 12 évvel pedig a hazai egyetemes evang. egyház főfelügyelői székhébe emeltetett. S e megisztelést valóban meg is érdemelte. Mert az egyházi s tanügyi czélokra ő mindenkor kész volt áldozni; így p. o. a szegény egyházak segélyezését czélzó alaphoz 4000 ftal járult; úgyszintén ha az egyház jogaiért kellett küzdeni, ő az előharczosok között állott. Különösen a Thun-féle pátens ellenében kifejtett működésével maradandóvá tette emléket. A pátens megjelentekor a saját költségen számos küldöttséget vezetett fel Bécsbe, hogy a pátens visszavonását kérelmezze. Midőn Thun a prot. tanítézetektől megakarta vonni a nyilvánosságot, Prónay a prot. tanferfiak köréből sokakat, mint háza vendégeit gyűjté össze Acására, s megbeszélte velük a teendő lépéseket. Ő tervet készített a hitoktatás s az egyházi közigazgatás reformjai tárgyában, bejárta a felekezeti iskolákat, és a hol szükségesnek látta, nem riadt vissza a nagyobb áldozatoktól sem. Kormány és felekezet között gyakran a közvetítő szerepét játszta; ha nemzetiségi viszályok merültek fel, ami a legutóbbi conventon is megtörtént, rendszeren békéltető szerepet játszott. — De e mellett kiunt ő más téren is. Különösen a széptanra s zenére kora ifjuságától kezdve kiváló hajlamot érzett s tanusított. Már tanuló korában zenedarabokat irt s adott ki; később a zenede emelése körül nagyon buzgólkodott, áldozott. De buzgó munkás volt ő kivált ifjabb éveiben a politikai téren is. Előbb nógrádi aljegyző volt, majd az 1828-ik országgyűlésen Turóc-megye követe. Ezután beutazta az európai államokat, komoly tanulmányokat téve; az 1848-ik országgyűlésen ismét Turóc-megye egyik kerületét képviselte. A forradalomban nem vett részt; de az 1850-ik évben már „Ansichten eines Constitutionellen aus Ungarn“ című röpiratot adott ki a leliprott haza érdekében; 1854-ben pedig „Vázlatok magyarhon életéből“ című diszkönyvvel gazdagította irodalmukat, melynek képeit maga rajzolta, s párisi művészekkel metszette. Szóval egy oly vallásos, művelt, nemes és hazafias főur volt ő, a kinek elvesztése mindenkor valódi veszteség. Egy hónap előtt sülyos csapás érte, forrón szeretett neje meghalt. A megtört szívű férfi négy gyermekével együtt Florenzbbe utazott, hogy fájdalma enyhüljön, de őt attól már csak a halál szabadította meg. — A haláláról szóló gyászjelentés a következő: Báró Prónay Dező saját és neje br. Prónay Iphigenia és testvérei Róza, Irma, Gábor, valamint nagy-nénje, özvegy aszódi br. Podmaniczky Lajosné, született tót-prónai és blatniczai br. Prónay Zsófia nevében, megtört szívvel jelenti forrón szeretett apjuknak, ipjának“ és illetőleg testvéreinek, nagyméltóságu tót-prónai és blatniczai báró Prónay Gábor urnak, Ő Felsége val. bel.

titkos tanácsosának és kamarásának, a vas-korona és a mexikói Quadelupe-rend nagykeresztelésének, a Szt. István-rend vitézének, a porosz királyi Szt. János-rend jogi vitézének és több fölföldi rend lovagjának, az agostai hitvallásu evangélikus egyház egyetemes felügyelőjének, a magyar tudományos akadémia levelező tagjának, a nemzeti zenede elnökének, 1875. évi április 1-jén, életének 63-dik évében, szélhűdés következtében Florenzbem történt gyászos kimutatá. A boldogultnak hült tetemei f. évi április 3-án az ágost. hitv. ev. egyház szertartásai szerint beszenteltetvén, f. évi április 7-én délután fognak Acsán a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

* **Gróf Szechenyi Gyulát,** ki nem régegy szép polgáreányt vett nőül, Róma mellett, a Frascati-villában, majdnem baleset érte. A parkot nézve a villa karfajához dőlt, mely letét s ő lezuhant. De esés közben egy oldalába fogózott s fentartotta magát mindaddig, míg megijedt fiatal neje embereket nem hitt segítségül. Midőn a gróft felvonták, a szép nő azt mondta: „Első s remélen utolsó katasztrófa házasságunkban.“

* **A „Vasárnapi Ujság“** ápril 11-diki száma következő tartalommal jelent meg: — Báró Prónay Gábor (arcképpel.) — A hullámokon (Költemény, Darmay Viktortól.) — Czerna Tamás. (Beszély.) — Quinet Edgar (arcképpel.) — Attila halála (képpel.) — A hitésről. Sáni Lajostól. — Isztria és Dalmácia. (4 képpel.) — „Non olet.“ (Fővárosi tereza Borostyáni Nándortól.) — A magyar irodalom hatása a nemzeti életre. Kazimezy Lajostól. — A hétről. — Irodalom és művészet, köztisztézet, stb. rendes rovatok. — A „Vasárnapi Ujság“ előzetési ára évnegyedre (apr.-jun.) 2 ft; a „Politikai Ujdonságok“ kál és „Magyar Gazdá“ val együtt 3 ft.

* **A franciaia akadémiában** Guizot és Jules Janin helyeire a következő öt jelöltet említik: Jules Simon, John Lemoigne, Charles Blanc, Dumas (a vegyész), Charles de Marade (a „Revue des deux Mondes“ munkatársa), Gaston Boissier (a College de France“ latinistája) és Auguste Languel, (az egyik Orleans herceg pártfogoltja.)

* **Luzia angol hercegnő,** of Lorne marquis neje, a Kensington-muzeum rajziskolájába beíratta magát, s a többi tanuló helygyel együtt halgatja a nyilvános előadásokat. Ez az első eset, hogy egy angol hercegnő nyilvános tanodát látogat.

* **Közjegyzők.** Megyénk részére a következő urak nevezettek ki kir. közjegyzökké Nagy-Beeskerekre: Hadfy Dome, Nagy-Szt.-Miklóra: Dr. Kormos Béla, Billre: Simoncs Géza, Zombolyára: Gesztessy János, Mósra: Keresztes Gyula, T.-Becsére: Istvánffy István urak.

* **Tudományos expedició léghajón.** Tissaudier Gaston és Béla, Sivel, Spinelli és Jodert urak a napokban Zenith nevű léghajón estli hét órakor emelkedtek Páris fölé. Céljuk volt a magasan levő légrétegek szávsavtartalmát kiphatolni a hold gyűrűit behatólag tanulmányozni. A léggömb három ezer köbláb gázal volt telítve; a költségeket a közoktatási ministerium s egy pár tudományos társulat fedezte. Két napi eleséget s négy pár postagalambot vittek magukkal. A kutatás eredménye még nincs közze téve.

* **Alarczos jelenet.** A párisi Mársmező közelében egy szerényen élő család lakásán a farsang végén kalandos jelenet folyt le. Peyron urnak igen csinos neje van és a férjnek egy gazdag fivére, ki a családot minden áron segíteni akarta, de kinek segélyezését a nő mindig visszautasította, mert a gonoszlelkű fivér viszonzás fejében nagy árt követelt. A farsang végnapjainak egyik estéjén, midőn a férj nem volt honn, egyszerre három alarczos ron tott Peyron asszony szobájába s folszólitották, hogy kövesse őket. A nő segélyért kiáltott és küzdött megtagadással. E pillanatban érkezett haza hivatalából a férj, ki a rémes jelenetet látva, nekirohant az egyik alarczosnak s a földre akarta teperni. Ez odakialtott a másik kettőhöz, hogy a nőt csak vigyék el, majd ő végé a férjfel. Peyron fivére hangját ismerte föl a hangban. A küzdelem heve közt azonban egyszerre ajultan omlott a padozatra, miközben a fivér ellillant. Az esetet rögtön följelentették a rendőrségnek, de mindez ideig semmi bizonyosat nem tudnak az egészről. Peyron asszony-nak még se hire, se hama.

* **Külföldi hírek.** A franciaia akadémia által Livingstone életrajzára kitűzött pályadíjat Dagarill fiatal író nyerte el. — A kölni zeneakadémia huszonöt éves fenállása emlékére az ottani zenekedvelők nagy alapítványt tettek, melynek kamatait Hiller karnagy fogja élvezni s az összeg csak az ő halála után száll az intézetre. — Vüestemps híres hegédüművész a becsületrend lovagkeresztjét kapta Mac-Mahontól. — Grof Zichy Ferenz nagykövet, ki ellenében a nagyvezér a vasuti ügyben merész sakkhuzást tett, (a szultán szavait el akarta magyarázni), elégtételt kapott s a kényes ügy elintézettnék tekintetik. — A svéd király május végén vagy június elején utazik Berlinbe.

* **Szomorú ujoncozási jelenet.** A „Kaschauer Zeit.“ írja Gönöc Abaujmegyében f. hó 11-én tartatott meg a sorozás. Egy boldog-köváraljai fiatal ember folyamodott a katonaság alól leendő felmentésért, mivel bátyja négy gyermek apja, már régóta ágyban fekvő beteg, sőt e napokban állapota oly rosza fordult, hogy életéhez igen kevés reményt kötnék, s e miatt neki kell anyjáról, bátyjáról és ennek négy gyermekéről gondoskodni. Ezen állítást a boldog-köváraljai bíró is megérdősítette. A sorozó bizottság azonban ezt merő hazugságnak tartotta, mely által a fiatal ember ki akarja vonni magát katonai szolgálat alól,

s elrendelte, hogy beteg bátyja személyesen jelenjék meg a bizottság előtt. A szegény beteg, hogy öcsésének a katonai szolgálat alól való felszabadítását elősegítse, csakugyan elment, vagyis inkább belevitetett, a harmatféltől távolsgában fekvő, Gönörc. Kimérülve az ut fáradalmaitól, két ember segítségével bevitetett a sorozó bizottság elé, itt azonban, még mielőtt öcsese állítását igazolhatta volna, meghalt.

* **Egy 103 éves nő** halt meg a napokban Nagy-Kanizsán. Egy földműves neje volt és három izben ment férjhez. Utójjára 80 éves korában vezette oltárhoz egy 37 éves férfi, ki vele igen boldog házasságban élt. Az agg asszony csak pár hét előtt kezdett betegeskedni. Utóbbi időkben igen lukar lett és mindig azon töprekedett, hogy agg napjaira inségre jut; ezért hetenkint csak egyszer evett fött ételt; egy-egy kupica pálinkáját azonban soha el nem hagyta.

* **Száz nyolcz napig a tengeren.** Az „Abbotsford“ nevű hajó, Antwerpenből New-Yorkba indulva, 108 nap alatt érte el Jersey-t. November 23-án indult Jerseyből, de az „Indus“ nevű gőzessel összenétközvén, kénytelen volt a kikötőbe visszatérni. Decem-ber 22-én újból tengerre szállt, de az atlanti Ocean közepén elveszté a csavart, s így vissza kellett Queepstownba vitorlázni. Az irhoni partokon ismét a „Pennsylvania“-val utközött össze. Csak február 24-én lett a szerencsétlen „Abbotsford“ újból anyira használhatóvá téve, hogy harmad izben is tengerre szállhatott, hova márczius 12-én egy szerencsésen kiállott tengeri vihar után meg is érkezett. Lammothe kapitány, a hajó parancsnoka, a következő sorokat írta a hajó könyvébe: „Huszontöt év alatt tett utaim közöl, szerencsétlenségekben ez volt a legtragagabb, de ez is szerencsésen végződött.“

* **Abecsi nemzetközi baromfiállítás** april 29-étől május 6-áig fog megtartatni. A kiállítás tárgyaiul nemcsak élő, hanem megölt s kopasztott baromfiak és éneklő madarak is kiállíthatók; továbbá kitömött szárnyasok, ornithológiai tudományos munkák és készületek. A kiállításra szánt tárgyak f. hó 24-étől 27-éig fogadtatnak el a kiállítási bizottság által, s azok bérmentve a kiállítási bizottsághoz (Bees, Pra-ter 25. sz.) küldendők. A baromfiak elemleze-séről, általában a kiállított tárgyak felügyel-teréről a bizottság gondoskodik. A kiállítás tar-tama alatt a helyiségek reggeli 9 óratól szürkü-letig lesznek nyitva. A jutalmak május 6-án fognak kiosztatni. A kiállítás egyuttal soros-lással lesz egybekötve, egy sorsjegye ára 20 kr. a huzás május 5-én lesz. Az eladásra nem szánt, nemkülönbem az eladásra szánt, de el nem adott tárgyak visszaküldését a kiállítási bizottság eszközli.

* **Megfagyott — husvétkor.** Az ideit rendkívüli szigorát jellemezte a következő eset is: Két ifju deak, mint a „Reform“-nak írják, a selmeczi lyceumból a husvét szün-üldökre Nógrádmegye Ebeck községében lakó szüleikhez indultak gyalog haza. Már az ut nagyobb felét megtették, midőn a lesti fensikou az ifjak egyike: Sárközy József álfázva és kimerülve kénytelen volt a földre leülni. Társa iparkodott őt dörzsolni, de midőn látta saját gyöngösgét, segítségért futott Lest köz-ségébe, mire azonban az emberek kocsin elő-jöttek, az ifju már menthetlenül oda volt, megfagyott!

* **Németországi idyll.** Egy stuttgarti vendéglőben e napokban vakmerő gyilkosság követetett el. A vendéglős fiatal neje ugyanis több fiatal urinak szemébe tünt, kik nem is késlekedtek ezt neki személyesen tudtára adni, a fiatal asszony pedig nem vonakodott az ud-varlók bókjait elfogadni. E napokban a keres-máros nejeinek nyilvánosan szemrehányásokat tett e miatt, s erre egy 15 éves fiatal tanuló kivette zsebéből revolverét s a férjet föbe lötte. Az asszony azonnal elfogatvan semmi áron sem akarja védőjének nevét megnevezni.

* **Uj találmány.** Olaszországban számos kísérlet után végre sikerült feltalálni az állati anyagok kövé változtatásának titkát. A szeren-csés feltaláló Gorini, orvos. A petrificatio azt eredményezi, hogy állati vagy emberi testrés-zsek felhasználhatók iparczélokra. Állati vagy emberi vesékből úgy veréből stb. a legszöbb dohánytartókat, apró csecse-beeséket készíthet, melyeknek simasága vetélkedik a márványéval és színjátéka túl tesz a legszöbb és legtarkább mozaik művön. Gorinának van egy pompás szétapecsajtája, melyet gomb helyett egy petrifi-cált emberi szem díszít. E szem ép oly ke-mény és áttetsző, mint a kristály. A feltaláló, ki titkát elárulni nem hajlandó, megbízást ka-pott Mazzini holttestének petrificálására. Ha e hir nem humbug, úgy a hullák bebalzsamo-zása és elégetésére nem lesz többé szükség.

* **Fejedelmek arcképsarnoka.** A japáni császár a mult évben Ugolini olasz fest-tőt megbízta milanoi konzula által, hogy az európai föbb államok császárainak, királyainak és elnökeinek életnagyságu arcképeit készítse el. E képsarnok a mikadó takioi palotáját fogja díszíteni. Egyszersmind Ugolinak a mikadót és nejét is le kellett festeni, Japánból kapott fényképek után. Ugolini a munkával el-készült s a képek most ki vannak állítva Mil-anóban, kivéve a mikadó és neje arcképeit, melyek már korábban Japánba küldettek, hol a felséges család nagy örömmel fogadta, s a mikadó elhatározta országában olasz festészeti iskolát alapítani s több olasz művészt fog meg-hívni Japánba.

* **A föld sulya.** Menetrier tanár leg-közelebb megjelent művében a föld sulyát 5000,000,000,000,000,000,000 (ötezer mil-liárd billió) tonnára teszi; egy tonna husz mázsa sulyával egyenlő.

* **Végzetes vallomás.** Egy budai molnár neje súlyos betegnek feküdt. A férj ki nem jött igen szerette, kétségbe volt esve. Az orvosok visszavonultak és átadták helyüket a papnak. De a nő nem a papnak, ő férjének akart gyóni. Nem akarta azt s súlyos terhet, mely lelkét nyomta, magával vinni a másvilágra. A férj tehát meghallgatta neje vallomást. Nyolc év óta egy kis cselédleánya volt a családnál. Náluk cseperedett fel kicsikorától. A beteg nő könyek közt vallotta be férjének, hogy ez a leány az ő tulajdon gyermeke, egy könnyelmű lépés szerencsétlen gyümölcse. A gyermek apja Budán él, de nem akarja elismerni. Halalos ágyán könyörög férjéhez, hogy ne vonja meg oltalmát az elhagyott teremtéstől. A felhőköl alácsöppent szerencsétlen ember megbocsátott nejeinek és szavát adta, hogy utolsó akaratát tisztelni fogja. A nő azonban váratlanul felgyógyult és a férj a megváltozott körülmények közt nem tartja magára zöve kötelezőnek az adott ígéretet, hanem mit tehetett mást? — megindította a válóper.

TÖRVÉNYTEREM.

A n.-becskerei e. f. kir. törvényszéknel 1875. évi április 10-én tartatott nyilvános ülésben következő perek előadottak:

- Előadó: Dr. DUKA LÁSZLÓ, kir. törvényszéki bíró.
- 3660. sz. 1874. — Gagits Sztanának, öz. Radonits Péla és társai elleni pere örökösödés iránt.
 - 5285. sz. 1874. — Zsunáz Pálnak, néhai Jagodits Péter hagyatéka elleni tulajdon- és birtokpere.
 - 7534. sz. 1874. — Öz. Blázs Flóra és társainak, Friskán Julka és társai elleni tulajdon iránti pere.
 - 7555. sz. 1874. — Urban — Sissányi Szilárdkának, öz. Popovits Aczán elleni pere szolgalmi jog megszüntetése iránt.
 - 7853. sz. 1874. — Mihalovits Bélának, Bamiller György elleni birtokpere.

- 1875. évi április 17-én következő perek előadottak fognak.
- Előadó: ALMÁSY ELEK, kir. tszéki bíró.
- 1081. sz. p. 1872. — Weisz Dánielnek — Nikolics Miklós tör.-becsei lakos elleni 467 ft. 61 kr. és jár. iránti kártérítési pere.
- 3225. sz. p. 1872. — Somlay Jánosnak — Péter Jakab elleni becsületsértési díj iránti pere.
- 5810. sz. p. 1872. — Özveg. Vuchetich Teréznek — Vuchetich Amália ellen, ingatlanok tulajdonjog iránt indított pere.
- 2293. sz. p. 1874. — Klein Mártonnak — Wegling János és Szilárd elleni 318 ft. 86 kr. és járuléka iránti pere.

Közgazdaság.

A biztosító társaságokról.

A közönség irányában elváltat kötelezések egy-két teljesítjük e sorok megírásával.

E kötelezés teljesítése annál sürgetőbb, mert a közel multban nyert tapasztalás meggyőzően bennünket s a felől, hogy a közönségnek a társulati téren vesztélyeztetett érdekei nem találják fel a kellő óvatmat az állami felügyelet azon szigorában, melyre leginkább szükség van oly vállalatoknál, mint a biztosító társaságok, melyeknél, ha azok, mint a legújabbban keletkezettek nagy része, kellő alap nélkül lépnek előbe vagy szédelgő elvek alapján működnek, nemcsak a részvényesek pénze forog veszélyben, de akárosult felek érdekei is.

És ha a részvényesek, mint többnyire nagykoru egyének érdekeinek az államfelügyelet általi megóvása nem volna is feladata az államhatóságoknak, de hivatása mindenestre a felügyelet afelett, hogy a jöhiszemű és többnyire könnyen elesébbítható nagy közönség érdekeivel könnyelmű vagy vétkes játékot ne üzhessen a nyereszkedés, a szédelgés, a jogosulatlan vállalkozás.

Nem ok nélkül mondjuk, hogy a nagy közönség nagyobb része könnyen elszedíthető. A legközelebb multban tapasztaltuk, hogy a biztosító közönséget mily maszlaggal édesgették az egyik vagy másik társulat iránti bizalomra. Egyik példál kölcsönadás biztatásával

édesgeté feleit, a másik nyereget ígért tűbiztosító feleiknek. E társaságok közül az egyik csak a biztatásnál maradt s most haladoklik, a másikat már rég elsdortta a halál szele.

De ha védhető volna is a kormány azon liberalitása, melynél fogva példál a miskolci és az ehhez hasonló kiházasító egyleteket nemcsak engedélyezte, de működésüknek a vég katasztrófaig gátat sem vetett, azon eljárása mégis, hogy szabad versenyt, ellenlegálabb is megfoghatatlan, hogy szabad versenyt, ellenőrzet nélkül működést engedett oly biztosító társaságoknak is, melyeknek semmi alapjuk sem volt.

E megjegyzésünkkel bizonyosan eszébe fog jutni az olvasónak a már szintén elhunyt „Kronos”, mely az alapítóknál nem valósággal befizetett és teljes biztosítókkal elhelyezett összegeket és a be nem fizetett részre nézve a részvényeseknek elfogadható kezesekkel is megerősített kötelezvényeit mutatá ki, hanem előmutatott egy számlapmat a magyar kormány által nem ismert egyik bécsi társulattól, melyen a „Kronos” az alapítóke erejéig mint követelő figurál. A bécsi társaságot aztán elvitte a krach, s a „Kronos”-t elnyelte a a halál s biztosító felei per virement a „Minerva”-feleivé váltak.

A kormány liberalitása mellett aztán könnyű mindenkinek biztosító társaságot állítani. Csak az alapszabály benyújtása szükséges. — Egy, három, öt, tíz, s ha kell, husz millió allaptóke is meglesz. Mi száz úrnak egy garas. A részvények nagy része már is le van foglalva N. N. vagy X. vagy Y. bank vagy az anyabiztosító intézet által Német- vagy Angolországban. Im itt a bank vagy az anyatársulat mult évi üzlet-számlájá és vagyon-kimutatásá. A ki nem hiszi, menjen oda, vizsgálja meg könyveit. Az ember semmit sem kockáztat, hisz a magyar társaság a roppant gazdag anyatársaság vagy az alapítóktól kezelt bank nagy vagyonában találhatja meg a biztosítókat. És így nem is keresi a kormány, hogy hol is van hát az az alapítóke?

De a szegény magyar ember, a kinek sok pénze bánta már meg a vak bizodalmat, gondolkozóba esnék — talán, ha ez új vállalatok élén ott nem találna a leghangzatosabb neveket a tisztelt hazafiak egyikének és másikának, sokszor többnek nevét is. A jó magyar ember aztán azt gondolja, hogy ha e sokszor fényes

nevek viselői, e kifogástalan hazafiak nem tartanák teljesen szolidnak a vállalatot, ha nem tudnak előre, hogy az üzlet, ha a részvényesekre nézve tán vesztésséggel is fog járn, de a biztosító felekre nézve semmi esetre, sem eredményezend vesztésséget s a bizodalom következése semmi esetre sem lesz per: akkor csak nem kölcsönöznék oda szép nevüket csalogatól, vagy a mint a német mondja „Bauernfänger”-ekül, és aztán indul a szép zászló után.

Nagy urainknak, jó nevű hazánkfiainak, kik közül egy sem volt szakember, s mindig bona fide elkövetett tette nagy erkölcsi felelősséggel járt, a menyenyiben bizodalomra hivat fel a tekintélyek után indulni szokott közönséget, és csak annyiban eredményeztet-jöt és épületet, a mennyiben — talán a tapasztalat után az ily nevek varázsa elfoszlott s a gondolkodó ember a jövőben alkalmasint már nem csak a külső czimzira fog tekinteni.

Csak néhányra gondoljunk vissza az újabb időben keletkezett és már nem élő ily intézetekből:

- A „Hungaria” elnöke Zichy Nándor.
 - A „Nemzeti” elnöke Forgách A. és Pulszky F.
 - A „Humia” elnöke Forgách A.
 - Az „Erdélyi kölcsönös” elnöke gr. Mikó Imre.
 - A „Kelengye” elnöke Horn Ede.
 - A „Kronos” elnöke gr. Széchenyi I. és Bartal Gy.
 - A „Kármentő” elnöke Bánó J. és Ráth K. kalapos.
 - A „Kölcsönös” elnöke Tisza L. és b. Baldási.
 - A „Nemzetközi” elnöke gr. Bathányi Zsigmond.
- nem is említve a szintén elhunyt „Hajnal”-t, a Privitzer Istv. és a maglódi Wodianer elnökelete és Gyöngyösi volt főpolgármester igazgatósága alatt keletkezett „Centrale”-t s a gróf Degenfeld Imre elnöksége alatt keletkezett „Tisza” biztosító- és jelzálogbankot, melynek sokat károsodott részvényesit újabb befizetésekre perrel szorítja a mostani igazgatóság.

Azt tartjuk, e sirbantok közt járva, alig lesz kedve a bönézü magyarnak kamatsóvár tökéjét újabb biztosítási részvényekbe fektetni. De ha mégis az ily részvények iránt előszeretettel viselkednek, akkor fétesse a pénzt például a „Viktoria” vagy a „Posta” biztosító intézet részvényeibe, mely társaságok konszolidáltak, nagy üzlettel bírnak, melyeknek kifogástalan kormányzását már ismeri s melyeknek részvényeit mégis olcsón, alpirin alól szerzeheti meg. P. N.

H I R D E T É S E K.

1373. sz. k. i. ex 1875.

(56—2*)

Hirtetmény.

N.-Becskerek város hatósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a városi rendőrség számára folyó 1875. évre, szükségelt ruhanéműek, jelesen 17 darab Atilla kék posztóból, 30 darab magyar nadrág kék posztóból, 13 darab blousz kék posztóból, 30 darab köpönyek szürke posztóból, 30 darab bönadrág szürke posztóból, 30 darab nyári öltöny zwich vászonból, 30 darab sapka kék posztóból, 30 pár csipő fény mázos bőrből, beszerzésére folyó évi **április 23-án** délután 3 órakor e városház kis termében nyilvános árlejtés fog tartatni melyre a válogatni kívánók 10%-nyi bánatpénzzel ellátva meghívhatók.

Az árlejtési feltételek a szokott hivatalos érákban a városi számvevői hivatalnál betekínthetők.

Kelt N.-Becskereken 1875. évi április 5-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

1715. sz. váltó 1875.

(61—3*)

Czégbejegyzés.

A nagy-becskerei e. f. kir. törvényszék váltóosztálya részéről közzé tétetik, hogy 1875. évi márczius 13-ik napján a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékebe M. Lichenthal mellenczei vegyes kereskedő beiktatott.

Kelt a nagy-becskerei e. f. kir. törvényszéknek 1875. évi márczius 27-én tartott üléséből.

Várady M.,
kir. törvényszéki elnök.

1258. sz. váltó 1875.

(63—3*)

Czimbejegyzés.

A nagy-becskerei e. f. kir. törvényszék váltóosztályának 1875. évi márczius 13-án a kereskedelmi egyéni czégek jegyzékebe bekebelezett „Pollák Hermann, czég-birtokos” Pollák Hermann gabnakereskedő.

Nagy-Becskereken, 1875. évi márczius 13-án.

Várady Mihály,
kir. tszéki elnök.

749. sz. 1875.

(51—3*)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskerei e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a torontálmegyei árverésztár végrehajtható részére 1365 ft. o. é. tőke és jár. kielégítése végett néhai Rankovits Demeter hagyatéka végrehajtható részéről lefoglalt és a mellenczei község 557. számú tjkben 5156 fra becsült 18 hold urbéri szántóból álló ingatlan vagyonának végrehajtás utáni elárverezése elrendeltetvén, ennek Mellencze helység községhezánál leendő eszközlése III-ik határidőül 1875. évi **május 1-ső** napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy a fennebb körülírt ingatlan javak ezen árverésnél becsárón alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező bíróságnál letenni, az ígért vételért pedig 2 részletben, és pedig az árverésnél azonnal felérészt, és további három hó alatt az utolsó részt 6% kamataival együtt lefizetni azzal, hogy a bánatpénz az első részletbe leszen betudandó. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos érákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési hatánapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében laknak felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltesék végett ezen telekkönyvi hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a részükre Dr. Györgyevits Milós h. ügyvéd személyében kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a prrds. 433. és 466. §§-hoz képest felhívatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnék, hogy igénykereseteiket a hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen k. telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Marianovich János kir. bír. végrehajtó jelentéstétel kötelezése mellett megbízatik. Kelt a n.-becskerei e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1875. évi február 27-én tartott ülésében.

519. sz. k. i.

Pályázat.

(53—3*)

Néhai Mattanovich Antal volt szent-jánosi községi jegyző halála által üresedésbe jött községi jegyzői állomásra a pályázat kiíratik.

Ezen jegyzői állomással 500 ft. évi fizetés és 30 ft. utazási költség készpénzben, szabad lakás házi kerttel, a kenyérszükséglethez mérten buzaörléshez ingyen kiállítandó lovak, fa- és szalmaszükséglet ingyenes beszállítása, és két darab marha szabad legeltetésével van összekötve, a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak mellett.

Felhívatnak a torontálmegyei t. szigorló bizottsága előtt vizsgát letett jegyző urak és jegyzői jelöltek, kik a jegyzői állomásra folyamodni óhajtanak, hogy felszerelt folyamodásukat, kitüntetvén abban, hogy a hivatalos magyar nyelvet írásban és olvasásban, ezen felül a községi román nyelvet tökéletesen bírják, az 1871-ik évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelve 1875-ik évi **április 20-ik** napjáig, mint a választási napig, alulírt szolgabírónál benyújtsák.

Bánlakon, 1875. évi márczius 21-én.

Milutinovics Sándor,
szolgabíró.

519. sz. k. i.

Pályázat.

(64—3*)

Néhai Szklenkay Dániel volt uj-szt.-iváni községi jegyző halála által üresedésbe jött községi állomásra a pályázat kiíratik.

Ezen községi állomással 216 ft. 75 kr. évi fizetés, 57 ft. utazási költség, 37 ft. irodai szerekre, összesen 310 ft. 75 kr. o. é. készpénzben, ugy természetben kiszolgálándó, 52 p. m. öszi, 10 p. m. tavaszi tiszta buza, 50 font só, 25 font stearin-gyertya, 2 öl kemény tüzifa, 3 öl szalma, szabad lakás házikerttel van összekötve, a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak mellett.

Felhívatnak a torontálmegyei t. szigorló bizottsága előtt vizsgát jó sikerrel letett jegyző urak, és jegyzői jelöltek, kik a községi állomásra folyamodni óhajtanak, hogy kellő felszerelt folyamodásukat, kitüntetvén abban, hogy a hivatalos magyar nyelvet írásban és olvasásban, ezenfelül a községi szerb és német nyelvet is bírják, az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §§-ai értelmében felszerelve 1875. évi **május 13-ik** napjáig, mint a választási napig, alulírt szolgabírónál benyújtsák.

Kelt Uj-Szegeden, 1875. évi április 5-én.

Keresztes Ignác,
szolgabíró.

4941. sz. érk. 1874.

(60—3*)

Arverési hirdetmény.

Zoldy Nándor részére végrehajtható szenedvő Zsunatz Lovrity a lefoglalt t. j. k. 92. sz. a. Horvát-Bókán fekvő 5688 fra becsült ház és körülbelől 30 holdból álló nemzeti birtokra nézve bírói árverés elrendeltetvén a helyszínen tartandó ezen árverésre, a venni kívánók meghívatnak.

Az első árverés határideje 1875. évi **május 13-ik**, a második **június 14-ik** napjára, mindig délelőtti 9 órára azon megjegyzéssel tüzetik ki, hogy az érintett vagyon az első árverésnél a becsárért vagy azon felül; a második határidőnél pedig becsárón alól is el fog adatni.

Az árverési iratok ezen járásbírói telekkönyvi hatóságánál és a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők. Kelt Módoson, a kir. járásbírói telekkönyvi hatóságánál, 1875. évi márczius 31-én.

Concurs.

(55—3*)

Zur definitiven Belegung des Notarpostens in der Gemeinde Szakula im Sinne des 18. Gefez. Artikels vom Jahre 1871, wird der Concurs ausgeschrieben.

Mit diesem Posten sind folgende Gebühren verbunden: An Gehalt jährlich 500 fl. — Naturalwohnung. — 6 Klaten weiches Brennholz. — Schreibpfeifen 60 fl. — 800 [1-Klaten] Chargengarten zur Benützung.

Competenten für diese Stelle müssen der ungarischen, serbischen und deutschen Sprache in Wort und Schrift vollkommen mächtig sein, und haben ihre diesfälligen mit dem Dekrete infrascripten Gefuche bis 13. April 1875, beim Gemeinde-Amte in Szakula einzureichen.

Vom Stuhtrichter-Amte Verlaß am 21. März 1875.

Der Stuhtrichter.

Concurs.

(54—3*)

Zur definitiven Belegung des Notarpostens in der Gemeinde Farkasbin im Sinne des 18. Gefezartikels vom Jahre 1871 wird der Concurs ausgeschrieben.

Mit diesem Posten sind folgende Gebühren verbunden: An Gehalt jährlich 300 fl. — Naturalwohnung. — 2 Klaten hartes Brennholz und — 2 Klaten Brennstroh.

Außerdem werden folgende Gebühren von den betreffenden Parteien entrichtet. Für die Verfassung eines Theilungs-, Kauf- oder Taufsch-Vertrages 2 fl. — Für ein Gefuch ohne Unterfchied 50 fr. — Für einen Viehpafß 10 fr.

Competenten für diese Stelle müssen der ungarischen, serbischen und deutschen Sprache in Wort und Schrift vollkommen mächtig sein, und haben ihre diesfälligen mit dem Dekrete infrascripten Gefuche bis 12. April 1875 beim Gemeinde-Amte in Farkasbin einzureichen.

Vom Stuhtrichter-Amte Verlaß den 20. März 1875.

Der Stuhtrichter.

Egy asztalos,

ki egyszersmind cséplőgép fűtés és vezetéshez is ért f. é. május 1-től a zombolyai uradalomban felgadtatik. Évi fizetése 100 ft., 28 m. buza, 100 font szalona, 50 font só, 1 pár új egy fejelés szalma, 1 tehéntartás, 1 lánca tavaszi föld, szabad lakás, szabad fűtés és ha lakásától távol majoron cséplő 50 kr. napidij. — Jelenkezhetni **Zombolyán**

(62—3*) az uradalmi felügyelőségnel.

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.